

Handlingsprogram 2021

Vestfold og Telemark
FYLKESKOMMUNE

Regionalt Næringsprogram for landbruket i Vestfold og Telemark 2019 – 2022

**Utarbeidet av
Partnerskap Landbruk
Godkjent 17.12.2020**

Politisk vedtatt

16.02.2021

OVERORDNEDE MÅL FOR LANDBRUKET I VESTFOLD OG TELEMARKE 2019-2022:

1. Landbruket i Vestfold og Telemark skal utvikles ved å ta i bruk alle gårdens ressurser og bidra til verdiskaping og beredskap i hele verdikjeden.
2. Landbruket skal være framtidsrettet og bærekraftig, med reduserte utslipp av klimagasser og økt binding av karbon, uten at det reduserer matproduksjonen.
3. Matproduksjonen i Vestfold og Telemark skal økes ved videre utvikling og aktiv drift av de matproduserende arealene.
4. Landbrukets produksjon av mat, tre og tjenester skal være konkurransedyktig, markedsrettet og klimavennlig og bidra med fellesgoder til befolkningen.

GJENNOMGÅENDE VURDERINGSKRITERIER FOR ALLE TILAK:

- A) Innovasjon, lønnsomhet og markedsorientering
- B) Optimalisering/fornyning og tilstrekkelig ressursgrunnlag, fremfor vekst
- C) Bærekraft (sosial, økonomisk, klima- og miljømessig)
- D) Samfunnsnytte og omdømme
- E) Samarbeidsprosjekter
- F) Rekruttering og kompetanseheving

Handlingsprogrammet er knyttet til bærekraftsmålene, særlig nr. 2, men også nr. 12 og nr. 17

PRIORITERTE OMRÅDER 2021:

- **En variert matproduksjon på et mangfold av gårdsbruk over hele fylket, basert på lokale og agronomiske forutsetninger**
(Fjellandbruk, lokalmat, grovføretene husdyr i grovførområdene)
- **Utviklingsprosjekter og tiltak i produksjoner med potensial i markedet**
(Frukt, bær, grønnsaker, potet og korn/protein/oljevekster, økologisk)
- **Utviklingsprosjekter og tiltak med fokus på jordhelse og god agromi**
(Øke jordas produksjonsevne og karbonlagring ved å ta vare på organisk materiale, jordstruktur og biologisk mangfold i jorda.)
- **Utviklingsprosjekter og tiltak som gir klima- og miljøeffekt**
(Vestfold og Telemark skal minimum nå de nasjonale klima- og miljømålene som er fremforhandlet mellom næringen og regjeringen)
- **Utviklingsprosjekter og tiltak i skog og utmark**
(Lokal foredling og økt trebruk, utnytte skogarealenes produksjonsevne og øke CO2-opptaket, sikre virkestilgang til industrien, overvåke og forebygge skogskader)
- **Utviklingsprosjekter og tiltak som utnytter alle gårdens ressurser**
(Jf. meld. St. 31 (2014-2015) Garden som ressurs – marknaden som mål, f.eks utvikling av gårdsbasert reiseliv og Inn på tunet)
- **Utviklingsprosjekter og tiltak som bidrar til rekruttering, kompetanseheving og omdømmebygging**
(Generasjonsskifte, utdanning, urbant landbruk, teknologiutvikling)

De prioriterte områdene for 2021 er utarbeidet av **Partnerskap Landbruk** bestående av Bondelagene, Bonde og småbrukerlagene, Skogsamvirke, kommunene, Fylkesmannen, Innovasjon Norge og fylkeskommunen. Fylkeskommunen fikk fra 2020 ansvar for å koordinere dette arbeidet. Partnerskapet skal forholde seg til prioriteringene ved bruk av sine respektive virkemidler. Oppdragsbrevet til Innovasjon Norge skal derfor vise til disse prioriteringene.

De prioriterte områdene for 2021 skal bygge på satsingsområder med mål i RNP 2019-2022

Sammenstilling av satsingsområder og mål i Regionalt Næringsprogram 2019 -2022

SATSINGSOMRÅDER (Ikke prioritert rekkefølge)		MÅL (Ikke prioritert rekkefølge)
Klima og grønt skifte	Bærekraftig landbruk med reduserte utslipp av klimagasser og økt binding av karbon	-Økt produksjon med vekt på større verdiskaping, og hensynet til klima og miljø.
	Jord- og skogbruksproduksjon under endrede klimatiske forhold	-Tilpasse agronomi og dyrkingsteknikk til endrede klimaforhold. -Omstilling av skognæringen til nye produksjons- og skjøtselsrutiner. -Økt beredskap på gårdsnivå.
	Sirkulær økonomi; Kjente ressurser – uante muligheter	-Verdikjeden i landbruket skal aktivt utnytte mulighetene som det grønne skifte og sirkulær økonomi gir.
	Jordas produksjonsevne	-God jordkultur som fremmer høy produksjonsevne og mindre klimautslipp og avrenning.
Matproduksjon og arealbruk	Mat med lokal identitet	-Tilrettelegge for økt produksjon, foredling og omsetning av lokalmat gjennom ulike kanaler. -Videreutvikle Vestfold og Telemark som matregion.
	Økologisk produksjon	-Øke produksjonen i tråd med etterspørselen og trender i markedet.
	Fjellandbruket	-Utnytte og videreutvikle særpreg og spesielle kvaliteter.
	Grønnsaker, poteter, frukt og bær	-Økt produksjon basert på egnede arealer og muligheter i markedet. -Produkt- og markedsutvikling.
	Korn, frø, olje- og proteinvekster	-Øke produksjonene og introdusere nye, i tråd med de kvalitetene markedet etterspør. -Øke avlingsnivået. -Gode produsentmiljøer.
	Veksthusproduksjon	-Konkurranskraftig og bærekraftig veksthusnæring, basert på fornybare ressurser og ny teknologi. -Kunnskapsoverføring til øvrig landbruk.
	Grovfôrbasert husdyrproduksjon	-En framtidsretta produksjon basert på lokale ressurser, markedsbehov og med basis i god dyrevelferd. -Bedre utnyttelse av beiteressurser og grovfôrarealene.
	Kraftforbasert husdyrproduksjon	-En framtidsretta produksjon tilpasset markedsbehov, spredeareal og med basis i god dyrevelferd.

	Annen husdyrproduksjon (hjort, bier mm.)	-En framtidretta produksjon med effektive driftsformer og produktutvikling.
Skog og utmark	Foryngelse og skjøtsel av framtidsskogen	-Sikre investering i ny skog etter slutthogst.
	Nettverksbygging	-God kontakt og informasjonsflyt mellom skognæringen og offentlige etater.
	Tenk tre	-Bruken av trevirke økes til 1 m3 per innbygger per år i 2020 som grunnlag for videre økning etter 2020.
	Bioenergi	-Skaffe oversikt over skogressurser tilgjengelige for bioenergiproduksjon. -Økt bruk av bioenergi.
	Juletreproduksjon	-Bli en av landets viktigste regioner for salg av juletrær innenlands og til eksport.
	Utmarksnæring	-Utvikling på eiendommer der det ligger til rette for jakt, fiske og utleie og/eller tilrettelagt bruk av utmarksarealer for friluftsliv og folkehelse.
Gården som ressurs	Inn på tunet (IPT)	-Økt kjennskap til IPT hos kommuner og andre instanser. -Flere kvalitetssikrede, lønnsomme og varige IPT-tilbud.
	Landbruksbasert reiseliv	-Opplevelser og aktiviteter fra landbruket skal være med å videreutvikle Vestfold og Telemark som et attraktivt besøksmål.
	Annen produkt- og tjenesteproduksjon	-Skape lønnsom virksomhet basert på alle gårdens ressurser.
Kompetanse og rekruttering	Videregående utdanning	-Bidra til rekruttering til, og videreutvikling av videregående utdanning tilpasset behovene i verdikjeden og inn mot høyere utdanning (naturbruk, matfag og reiseliv).
	Etter- og videreutdanning	-Gode etter- og videreutdanningstilbud for næringsutøverne.
	FoUI	-Forskning og forskningsbasert innovasjon blir et viktig redskap i kompetansebygging og verdiskaping i hele verdikjedene i landbruket.
	Nyskaping	-Sikre gode tilbud til landbrukets gründere og vekstvirksomheter.
Omdømmebygging	Mat og folkehelse	-Økt kunnskap om norske råvarer og helsegevinsten ved gode måltidsopplevelser hos personer som jobber med barn, unge og eldre. -Økt kunnskap om offentlig innkjøp.
	Bynært og urbant landbruk	-Videreutvikling av bynært og urbant landbruk rundt de største byene med vekt på folkehelse og positiv omdømmebygging for landbruket.
	Informasjon	-Godt omdømme. -Kommunisere god og trygg norsk mat.

Vestfold og Telemark fylkeskommune
vtfk.no

Postadresse: Postboks 2844, 3702 Skien

Besøksadresse: Fylkesbakken 10, Skien / Svend Foyns gate 9, Tønsberg

Kontakt: 35 91 70 00 / post@vtfk.no

